

Elektroniczne postępowanie upominawcze

EPU

- przebieg EPU**
- sposoby doręczania pism**
- sprzeciw od nakazu zapłaty**

Klaudia Utkowska

Spis treści

EPU – elektroniczne postępowanie upominawcze	2
Zakres przedmiotowy rozpoznawanych spraw	3
Przebieg elektronicznego postępowania upominawczego	3
Sposoby doręczenia pism.....	5
Sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w e-postępowaniu	6
Przebieg postępowania po wniesieniu sprzeciwu	8
Uprawomocnienie się nakazu zapłaty wydanego w e-postępowaniu	9

EPU – elektroniczne postępowanie upominawcze

Podstawą prawną funkcjonowania elektronicznego postępowania upominawczego (EPU) jest ustawa o zmianie ustawy – Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 9 stycznia 2009 roku. Formalna możliwość składania pozwów w tym trybie pojawiła się w styczniu 2010 roku. Elektroniczne postępowanie upominawcze przewidziane jest dla roszczeń pieniężnych, które stały się wymagalne w okresie trzech lat przed wniesieniem pozwu. Powód wybiera elektroniczne postępowanie upominawcze w momencie wniesienia pozwu za pośrednictwem systemu Teleinformatycznego. W przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty we wskazanym trybie, sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej, określonej w przepisach art. 27–30 Kodeksu postępowania cywilnego. Nakazy zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym wydaje e-sąd – jedynym sądem rozpoznającym sprawy dla całego kraju jest Sąd Rejonowy Lublin–Zachód w Lublinie, Wydział VI Cywilny.

Zakres przedmiotowy rozpoznawanych spraw

Elektroniczne postępowanie upominawcze jest szczególnym rodzajem postępowania upominawczego. Zakres przedmiotowy obejmuje roszczenia pieniężne oraz inne, wskazane w przepisach szczególnych – należy jednak zauważyć, że obecnie brak jest takich regulacji. Ponadto, postępowanie to może być wdrożone dla roszczeń bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Zakres przedmiotowy został jednak zawężony do świadczeń pieniężnych, które stały się wymagalne w okresie trzech lat przed wniesieniem pozwu.

Przebieg elektronicznego postępowania upominawczego

Powód wybiera elektroniczne postępowanie upominawcze w momencie wniesienia pozwu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przeciwnym razie sprawa będzie podlegała rozpoznaniu w zwykłym trybie (papierowym). Ustawodawca nie ograniczył zakresu podmiotowego stron elektronicznego postępowania upominawczego, tj. stronami mogą być osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Warunkiem skorzystania z EPU jest uprzednie założenie konta na stronie e-sądu, a ponadto, zgodnie z przepisem art. 125 § 5 KPC złożenie pod pismem procesowym podpisu elektronicznego. Jeśli użytkownik systemu posiada już bezpieczny podpis elektroniczny, może po założeniu konta z niego korzystać. W przeciwnym razie konieczne jest uzyskanie podpisu elektronicznego wydawanego przez system. W tym celu należy złożyć odpowiedni wniosek o cer-

tyfikat do Centrum Certyfikacji Elektronicznego Postępowania Upominawczego. Procedura trwa około dwóch godzin. Certyfikat jest ważny przez rok od momentu wydania.

Przepis art. 505³² KPC wskazuje wymogi formalne, jakie musi spełniać pozew wnoszony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Niezbędne jest umieszczenie danych potrzebnych do identyfikacji pozwanego – imienia, nazwiska, adresu, siedziby oraz niepowtarzalnego identyfikatora (może to być PESEL, NIP, Nr KRS). Niezwykle istotne znaczenie ma tutaj przepis art. 163 § 1 KPC, zgodnie z którym sąd może skazać na grzywnę na stronę lub jej przedstawiciela, jeśli w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności oznaczyli nieprawidłowy adres, siedzibę stron, ich przedstawicieli ustawowych czy pełnomocników. Ponadto pozew powinien spełniać ogólne wymogi formalne pisma procesowego oraz wymogi tradycyjnego pozwu.

Do pozwu nie załącza się dowodów, odpisów pism procesowych czy załączników. Natomiast powód może jednocześnie z pozwem złożyć wniosek o umorzenie postępowania w przypadku stwierdzenia przez sąd braku podstaw do wydania nakazu zapłaty lub uchylecia nakazu zapłaty.

Uwaga!

Pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym podlega opłacie, która wynosi $\frac{1}{4}$ należnej kwoty ustalonej w związku z wartością przedmiotu sporu – zgodnie z przepisem art. 20 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłata nie może być niższa niż 30 złotych.

Zgodnie z przepisem art. 505³¹ § 1 KPC pisma procesowe powoda mogą być wnoszone wyłącznie drogą elektroniczną. W przeciwnym razie nie wywołają skutków prawnych. Odmiennie uregulowana została kwestia wnoszenia pism przez pozwanego, bowiem zgodnie z przepisem art. 505³¹ § 2 KPC ma on możliwość wyboru, czy będzie prowadził postępowanie w tradycyjny sposób, czy za pośrednictwem systemu elektronicznego. Niemniej jedna jeśli pozwany wniesie pismo drogą elektroniczną to od tego momentu będzie miał zastosowanie przepis art. 505³¹ § 1 KPC.

Sposoby doręczenia pism

Pisma kierowane do powoda doręczane są wyłącznie za pośrednictwem systemu. Zupełnie inaczej kształtuje się sytuacja pozwanego – sposób doręczeń zależy od wybranego modelu komunikacji z sądem, tj. metody składania pism. Doręczenie nakazu zapłaty jako pierwszego pisma skierowanego do pozwanego ma zawsze formę tradycyjną i w tym przypadku mają zastosowanie ogólne przepisy o doręczeniach w postępowaniu cywil-

nym. Od momentu doręczenia nakazu zapłaty pozwany ma dwa tygodnie na złożenie sprzeciwu. W tym przypadku niezwykle istotny jest wybór formy wniesienia wskazanego pisma – jeśli pozwany zdecyduje się na złożenie sprzeciwu za pośrednictwem systemu informatycznego to od tego momentu zaczynają obowiązywać zasady dotyczące elektronicznego doręczenia.

Zgodnie z przepisem art. 131¹ § 2 KPC w przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji. Jeśli brak takiego potwierdzenia doręczenie elektroniczne uznaje się za skuteczne po upływie 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym. Niezwykle istotne znaczenie ma fakt, że w przypadku doręczenia elektronicznego nie stosuje się przepisu art. 134 § 1 KPC, tj. w dni ustawowo uznane za wolne od pracy, jako też w porze nocnej doręczać można tylko w wyjątkowych wypadkach za uprzednim zarządzeniem prezesa sądu.

Sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w e-postępowaniu

Pozwany może złożyć przeciw od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym w ciągu 14 dni od jego otrzymania. Jak zostało wskazane powyżej – pozwany wnosząc sprzeciw w sposób tradycyjny lub elektroniczny jednocześnie dokonuje wyboru sposobu komunikacji z sądem.

Sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego przez e-sąd ma charakter uproszczony. Zgodnie z przepisem art. 505³⁵ KPC nie wymaga on uzasadnienia, nie dołącza się dowodów.

Jednak niezwykle ważne jest zwrócenie uwagi na fakt, że pozwany powinien przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, np. zarzut zawarcia umowy o mediację, zawarcia umowy o właściwości sądu, nieprawidłowego wskazania wartości przedmiotu sporu.

Ponadto sprzeciw powinien spełniać wymogi pisma procesowego określone w Kodeksie postępowania cywilnego.

Nie ma możliwości wniesienia sprzeciwu wyłącznie co do części nakazu zapłaty (jak ma to miejsce w przypadku tradycyjnego postępowania upominawczego), nawet w przypadku, gdy pozwany zgadza się z zasadnością części powództwa.

Prawidłowe wniesienie sprzeciwu powoduje utratę mocy wydanego nakazu zapłaty w całości oraz przekazanie sprawy przez e-sąd do sądu według właściwości ogólnej. Niezwykle istotny jest fakt, że w tym przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu.

Przebieg postępowania po wniesieniu sprzeciwu

Po przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej – w przypadku prawidłowego wniesienia sprzeciwu lub w przypadkach określonych w przepisie art. 502¹ § 1 i 2 KPC (tj. jeżeli doręczenie nakazu zapłaty nie może nastąpić z przyczyn wskazanych w art. 499 pkt 4, sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty, a przewodniczący podejmuje odpowiednie czynności lub Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu, sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie), przewodniczący wzywa powoda do uzupełnienia wniesionego pozwu w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym dana sprawa będzie rozpoznawana, w ciągu dwóch tygodni od doręczenia wskazanego wezwania. Jeśli powód nie uzupełni braków to zgodnie z przepisem art. 505³⁷ § 1 KPC sąd umorzy postępowanie. Natomiast w przypadku, gdy pozew zostanie uzupełniony to przewodniczący wezwie pozwanego do uzupełnienia braków w sprzeciwie w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym dana sprawa będzie rozpoznawana, w ciągu dwóch tygodni od doręczenia wskazanego wezwania.

Uprawnoczenie się nakazu zapłaty wydanego w e-postępowaniu

Jeżeli w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty nie zostanie złożony sprzeciw, to stanie się on prawomocny. Sąd z urzędu nada nakazowi klauzulę wykonalności. Podobnie jak nakaz zapłaty wydany w tradycyjnym postępowaniu będzie stanowił tytuł egzekucyjny. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że dwutygodniowy termin na złożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty jest terminem zawitym.

Oznacza to, że jeśli pozwany bez swojej winy uchybił temu terminowi może złożyć do e-sądu w ciągu 7 dni od momentu ustania przyczyny uchybienia wniosek o przywrócenie terminu na złożenie sprzeciwu.

Niezwykle istotne jest, aby wraz z wnioskiem, w którym wskazane zostaną okoliczności uprawniające jego zasadność, złożyć sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty.

W przypadku, gdy pozwany dowiedział się o nakazie zapłaty dopiero w momencie rozpoczęcia prowadzenia egzekucji przez komornika konieczne jest złożenie zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty.

Dalsze postępowanie w sprawie uzależnione jest od tego, czy nakaz zapłaty został w prawidłowy sposób doręczony. Jeśli nie – to pozwany powinien złożyć wniosek o doręczenie nakazu zapłaty na właściwy adres, a następnie w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia złożyć sprzeciw. W przypadku gdy nakaz zapłaty został prawidłowo doręczony to należy wnioskować o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu.

Wydawca:

Redakcja Prawo SIPP

kontakt: redakcja@sipp.pl